

Anti-darvinističko ludilo u Americi

(Tekst objavljen u "Danas", 17.12.2005)

Nesumnjivo da mi danas živimo u svetu u kome vojno, politički i ideološki dominira Amerika. Pre svega zato što Amerika poseduje najveću i tehnološki najopremljeniju vojnu silu. Zatim zato što spada među ekonomski najrazvijenije zemlje u svetu. I konačno zato što su savremeni Amerikanci, bar kada su u svojoj rođenoj kući, istorijski osvedočeni zagovornici demokratije i zastupnici ideja individualnih sloboda i prava. Međutim, pitanje je da li Amerikanci baš u svemu, a imajući u vidu pre svega nauku, poseduju kvalitete koji ih kvalifikuju da mogu igrati ulogu avangarde modernog sveta? Što se nauke tiče, lično smatram da ne mogu, a evo zašto.

Darvinova teorija evolucije predstavlja jedno od za čitavo čovečanstvo najznačajnijih naučnih otkrića, ako ne i najznačajnije. Najznačajnije zato što je to otkriće odigralo ulogu kritične prekretnice koja je nauke o životu i živim bićima uključujući i čoveka, podelila na one religijskim predrasudama osakaćene i zaslepljene, primitivne i reakcionarne, pre-Darvinovske, i na one moderne, od religijskih zabluda očišćene, prosvećene i napredne, posle-Darvinovske. Stoga i nije čudo što je Darvinova teorija od samog početka izazivala bes popova i bila od svih crkava osporavana, napadana, ismejavana i proganjana kao navodno satanska i bezbožnička. Danas međutim svim obrazovanim ljudima je jasno da bez Darvinovog učenja, pre svega zbog toga što je podstaklo stvarno naučni način sagledavanja sveta u kome živimo, ne bi bilo onih spektakularnih dostignuća u modernoj biologiji, genetici, molekularnoj biologiji, i u molekularnoj medicini, čiji smo gotovo svakodnevno svedoci. Stoga danas u svakoj modernoj evropskoj demokratskoj zemlji građani mogu bez ikakvog stida, straha od božanske kazne ili kompromisa da upoznaju i prihvate Darvinovo učenje i sve njegove konsekvence za nauke o životu. Čak i deca u osnovnim školama ovih naprednih zemalja najčešće o njima uče.

Za razliku od toga, međutim, u današnjoj Americi za upoznavanje, prihvatanje i zastupanje ideja Darvinizma potrebna je poprilična lična hrabrost, što je za vreme u kome živimo krajnje paradoksalno. Lična hrabrost je potrebna pre svega zato što se u savremenoj Americi u poslednje vreme silovito, kao nekakav tsunami, širi talas agresivnog anti-naučnog judeo-hrišćanskog fundamentalizma. To je dovelo do toga da samo jedan od četiri Amerikanca danas veruje da su život i raznovrsna živa bića na našoj planeti nastali evolucijom i prirodnom selekcijom. Drugim rečima,

ogromna većina – oko 225 miliona -Amerikanaca danas ne prihvata istinu koju je Darwin otkrio još pre 150 godina. Šta više, samo malkice manje od polovine od 300 miliona Amerikanaca veruju da je Bog stvorio sva živa bića i da su ona kad ih je stvorio izgledala isto kao što i danas izgledaju. A stvarao ih je, takođe veruju oni, u toku šest radnih dana dok se u nedelju odmarao od silna posla. Jer tako doslovno piše za večna vremena u Mojsijevoj Knjizi Postanja. Naravno da je to teško shvatiti, ali činjenica je da milioni Amerikanaca takođe veruju da je naša planeta stara jedva nekoliko hiljada godina, negde između najviše 4 i 6 hiljada godina!

S druge strane, na stotine školskih odbora i čak zvaničnih prosvetnih institucija širom Amerike, pokrenuli su hajku na Darvina razošiljanjem anti-darvinističkih poternica u kojima se veoma često lukavo podmeće pseudonaučni koncept tzv.“inteligentnog plana”. Shodno tom konceptu, kompleksnost života na našoj planeti može se objasniti samo na osnovu postojanja nekakvog “vrhunskog bića” koje “kreira” živa bića na osnovu nekakvog “inteligentnog plana”. Naravno da ovaj koncept nema nikakvu naučnu vrednost, ali će o tome, bar što se Amerike tiče, ipak zvanično odlučivati sud početkom naredne godine u Pensilvaniji.

Koncept “inteligentnog plana” pojavio se pre otprilike 15 godina i od tada predstavlja strategiju izbora za nove generacije tradicionalnih biblijskih propovednika širom Amerike. Koncept začuđujuće lako i široko prihvaćaju po pravilu manjkavo obrazovani Amerikanci, a takođe je prodro i u mnoge sfere američkog javnog života. Svesrdno ga je lično podržao i blagoslovio čak i sam George Bush tokom svoje izborne kampanje za predsednika Amerike 1999. godine. U jednom intervjuu između ostalog tada je Bush svojim glasačima poručio: *“Verujem da je Bog stvorio svet. I mislim da ćemo sve više i više pronalaziti kako se to stvarno dogodilo.”*

Opasno ludilo judeo-hrišćanskog fundamentalizma u današnjoj Americi ogleda se i u velikom broju i velikoj raznovrsnosti religioznih knjiga izloženih na policama gotovo svih velikih knjižara. U njima se po pravilu može naći na desetine metara različitih izdanja Biblija i Judaika, i na desetine kilograma debelih tomova knjiga o Mormonima. Međutim, posebno su za zdrav razum opasne brojne knjige *religiozne pseudonauke*, počev od kosmologije i atomske fizike do biologije i psihologije u kojima se navodno dokazuje “kolaps darvinizma i pobeda kreacionista”, a da mnogobrojne knjige *religiozne naučne fantastike* sa anđelima koji rukuju atomskim oružjem, i ne pominjemo.

S obzirom na to da je počev od Drugog svetskog rata do danas, američka nauka bujala i da je postigla zadivljujuće rezultate nagrađene mnogobrojnim Nobelovim nagradama, dosta je teško razumeti i

objasniti otkud ovo kolektivno anti-naučno ludilo. Jedan od uzroka je svakako manjkavo opšte obrazovanje koje Amerikanci, dobri delom i zbog neposrednog i značajnog mešanja raznih crkava u vaspitanje mladih, dobijaju. Drugi uzrok može biti uverenje mnogih Amerikanaca da im je država posebnih kvaliteta i da se po tome razlikuje od svih ostalih država u svetu, što uzimaju kao potvrdu svoje božanske misije da retoričku duhovnost stave ispred objektivne nauke. I konačno, sadašnje anti- darvinističko ludilo u Americi može predstavljati neku vrstu bežanja od realnosti, nekakav revolt proti sopstvene nemoći da se uhvate u koštac s mnogobrojnim problemima s kojima se susrećemo u modernom svetu. Međutim, bez obzira na uzroke, anti-naučno ludilo koje u njoj trenutno dominira diskvalifikuje zasada Ameriku da odigra ulogu avangarde u nauci u modernom svetu.